

Regeringskansliet
Justitiedepartementet
Enheten för migrationsrätt
103 33 Stockholm

**Remissyttrande avseende utkastet till lagrådsremiss Ny möjlighet till
uppehållstillstånd**

dnr Ju2018/00750/L7

Förvaltningsrätten har, utifrån vad som varit möjligt att bedöma under den korta remisstiden, nedanstående synpunkter på förslaget.

Övergripande synpunkter

Inledningsvis konstaterar förvaltningsrätten att de föreslagna ändringarna och nytillkomna bestämmelserna införs i ett regelverk som redan innan, både till sin struktur men också innehåll, är svårt att få grepp om. Förslaget bidrar ytterligare till denna komplexitet, med bland annat en mängd korsreferenser och omfattande bestämmelser. För domstolens del innebär därför förslaget att både måltillströmningen kommer att öka men också att målen blir mer arbetskrävande. Mot den bakgrunden framstår den uppskattning som är gjord av de ökade kostnaderna som alltför låg för åtminstone domstolarnas del.

Förslaget innebär också ytterligare undantag från den huvudregel som får anses gälla inom rättsområdet; att avlägsnandebeslut som fått laga kraft medför att utlänningen ska lämna landet. Det kan antas att detta inverkar menligt på det verkställighetsarbete som är pågående och möjligen även i framtiden, då förslaget kan skapa förväntningar om liknande lösningar också framgent.

Beviskrav identitet

I förslaget behandlas frågan om vilket beviskrav som ska gälla avseende en sökandes identitet kortfattat och en slutsats dras som avviker från den praxis som finns på området. Frågan kan tänkas få stor betydelse för huruvida sökanden uppfyller kriterierna för att kunna beviljas uppehållstillstånd på grund av studier av det aktuella slaget. Det finns också följdverkningar av identi-

tetsbedömningen som kan få långtgående konsekvenser. Domstolen bedömer det därför som nödvändigt att ytterligare överväganden görs i denna fråga och för det fall det bedöms behövt reglerar frågan i författning.

Möjlighet för Migrationsverket att besluta om inhibition

Genom förslaget kommer det krävas ett inhibitionsbeslut för att verkställighet inte ska kunna ske av ett avlägsnandebeslut som fått laga kraft under tiden en ansökan om uppehållstillstånd handläggs utifrån de aktuella bestämmelserna.

Förslagets ändring innebär säkerligen en förenkling av verkställighetsarbetet av avlägsnandebeslut och är på så vis välkommen. Dock för förändringen med sig att ärendena och sedermera målen får en än mer brådskande karaktär, vilket kan antas komma att bli resurskrävande för domstolen.

Överväganden kring inhibitionsbeslutens överklagbarhet finns inte heller redovisade i förslaget.

Vissa formuleringar i bestämmelserna

I förslaget används i den nya lydelsen av 16 f § lagen om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige (tillfälliga lagen) bland annat formuleringen ”borde ha” vad gäller kriteriet att anvisas ett boende i kommun. Det framgår i förslaget situationer som detta rekvisit är tänkt att användas på. Ordalydelsen är emellertid inte inskränkt på motsvarande sätt.

I samma bestämmelse anges också att en avsikt att studera på visst sätt kan medföra att uppehållstillstånd kan beviljas. Att bedöma någons avsikt att i framtiden göra något är svårt att bedöma. Ett klargörande kring vad en sådan avsiktsförklaring ska innehålla hade därför varit önskvärt för att få en enhetlig tillämpning.

Prövningsordning

Eftersom 16 f § tillfälliga lagen kan tillämpas när det finns ett avlägsnandebeslut som fått laga kraft kan situationen uppkomma att frågan om verkställighetshinder återopas samtidigt som en ansökan om uppehållstillstånd för studier eller att en sådan ansökan kommer in under tiden som prövning av ett verkställighetshinder pågår. Hur denna situation ska hanteras har inte behandlats i förslaget och ett förtydligande kring detta hade varit av önskvärt.

Övergångsbestämmelser

Genom förslaget frångås en reglering om laga kraft för att verkställighet ska kunna ske till att Migrationsverket får besluta om inhibition. Då förslaget innehåller ändringar av en befintlig grund för att få uppehållstillstånd efter att ett avlägsnandebeslut fått laga kraft kan det därmed finnas ansökningar som handläggs vid ikraftträdandetidpunkten där utlänningens verkställbarhet på-

verkas. En övergångsbestämmelse som reglerar hur dessa fall ska hanteras hade enligt förvaltningsrätten varit lämpligt.

Av förslaget övergångsbestämmelser i den tillfälliga lagen punkterna 2 och 3 framgår att ansökan om uppehållstillstånd enligt den nya lydelsen i 16 f § ska ha kommit in till Migrationsverket senast en viss tidpunkt och att en ansökan endast får göras vid ett tillfälle. Detta skulle med fördel kunna regleras i samband med den angivna bestämmelsen och inte som övergångsbestämmelser. Alternativt skulle övergångsbestämmelserna kunna ges en annan utformning, som tar sikte på bestämmelsens giltighetstid m.m.

Förvaltningsrätten noterar slutligen att de förslagna ändringarna ska träda i kraft den 1 juni 2018 och att någon övergångsbestämmelse inte har föreslagits som reglerar vad som gäller vid ett överklagande till domstol. Det konstateras i förslaget att en stor andel av målgruppens asylärenden nu är föremål för domstolsprövning. Mot den bakgrunden förefaller det inte orimligt att anta att en viss andel av dessa inte kommer att vara avgjorda när lagen träder i kraft, utifrån de omloppstider som numera är ett faktum hos migrationsdomstolarna. Fråga kan då uppkomma att domstolen måste ta ställning till om målet ska återförvisas eller om domstolen, som första instans, ska tillämpa de nya bestämmelserna.

Detta remissyttrande har beslutats av lagmannen Victoria Bäckström och chefsrådmannen Anna Sivlér, som också varit föredragande.

Luleå som ovan

Victoria Bäckström

Anna Sivlér